

19.6.2013

Oikeusministeriö

Viite: Oikeusministeriön lausuntopyyntö 20.5.2013 (OM 1/31/2010)

Asiantuntija-avustajan käyttämistä huoltoriitojen tuomioistuinsovittelussa koskeva luonnos hallituksen esitykseksi

Oikeusministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain, riita-asioiden sovittelusta ja sovinnon vahvistamisesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain ja sosiaalihuoltolain muuttamisesta.

Osassa käräjäoikeuksia on 1.1.2011 lukien kokeiltu asiantuntija-avustajan käyttämistä huoltoriitojen tuomioistuinsovittelussa. Hallituksen esityksessä ehdotetaan menettelyn vakinaistamista koko maahan.

Tuomioistuinten tarvitsemien asiantuntija-avustajien järjestäminen tulisi käräjäoikeuden hallinnollisen kanslian sijaintikunnan uudeksi lakisääteiseksi velvoitteeksi. Tämän tavoitteena on turvata kaikille vanhemmille asuinpaikasta riippumatta mahdollisuus samantasoisin asiantuntijapalveluihin huoltoriitojen sovittelussa. Valtio maksaisi kunnille asetuksella tarkemmin säädettävän korvauksen asiantuntijapalveluluiden järjestämisestä. Korvaus kattaisi kunnalle sovittelutoiminnan järjestämisestä aiheutuvat kustannukset. Sovittelun osapuolille avustajan käyttäminen olisi maksutonta. Asiantuntija-avustajien pätevyysvaatimuksista säädettäisiin laissa. Sovittelun joutuisuuden varmistamiseksi huoltoriitojen sovittelussa sovitteluistunto tulisi pääsääntöisesti järjestää säädetyssä määrääjassa.

Valtiontalouden vuosia 2013–2016 koskevassa kehyspäätöksessä tuomioistuimille on osoitettu 0,9 miljoonaa euroa sovittelutoiminnasta kunnille maksettaviin korvaukseen. Koska sovittelutoiminnan kustannukset ovat jääneet arvioitua vähäisemmiksi, tämän oikeusministeriön kehyksiin sisältyvän määrärahan arvioidaan riittävän kattamaan myös sovittelutoiminnan valtakunnallistamisesta aiheutuvat kustannukset.

Valtiovarainministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Valtiovarainministeriöllä ei ole huomauttamista huoltoriitojen sovittelutoiminnan valtakunnallistamisesta ehdotetulla tavalla. Ehdotus on kokeilusta saatujen kokemusten perusteella omiaan vähentämään sekä tuomioistuinten työtä (sovittelu on oikeudenkäyntiä kevyempi ja nopeampi ratkaisutapa) että kunnan sosiaalitoimen työtä (lasten olosuhdeselvitysten laatimistarpeen väheneminen).

Valtiovarainministeriö kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että esitysluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi asiantuntija-avustajan kelpoisuusvaatimukseksi psykologin, sosiaalityöntekijän tai lastenpsykiatrin koulutus, minkä lisäksi edellytettäisiin täydennys- ja lisäkoulutusta sekä kokemusta työskentelystä eroperheiden kanssa. Valtiovarainministeriö pitää kelpoisuusvaatimuksista säätämistä sinänsä perusteltuna, mutta katsoo, ettei vaadittavasta peruskoulutuksesta tulisi säätää liian kapea-alaisesti. Sääntelyn ei tulisi tarpeettomasti rajata ulkopuolelle henkilöitä, joilla on riittävä perehtyneisyys tehtävään.

Valtiovarainministeriö muistuttaa, että hallituksen esitysluonnos tulee tuoda Kunnallistalouden ja -hallinnon neuvottelukunnan käsiteltäväksi.

Valtiosihteeri
kansliapäällikkönä

Martti Hetemäki

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Hannu Mäkinen

TIEDOKSI

Valtiovarainministeriö

- budjettiosasto (Ijäs, Inha, Koponen, Salmi)
- henkilöstö- ja hallintopolitiikkaosasto
- kunta- ja aluehallinto-osasto